

Çatışma Eylem Stilleri Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çatışma Eylem Stilleri Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18398>

Özet

Çatışma Eylem Stilleri Ölçeği (ÇESÖ), bireylerin kişilerarası çatışma durumlarına yönelik tipik tepkilerini ve davranışsal eğilimlerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikolojik ölçme aracıdır. Bu ölçek, Engin Karadağ ve Ümit Tosun tarafından 2014 yılında Türkçe'ye uyarlanmıştır. Uyarlama çalışması, ölçeğin dilsel geçerliliğini sağlamayı ve Türkçe konuşan popülasyonda ön psikometrik özelliklerini incelemeyi hedeflemiştir. ÇESÖ, çatışma yönetimi alanında akademik araştırmalar ve uygulamalı psikoloji çalışmaları için önemli bir araç sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Çatışma Eylem Stilleri Ölçeği, ÇESÖ, Çatışma Yönetimi, Kişilerarası İlişkiler, Psikolojik Ölçek Uyarlaması, Psikometrik Özellikler, Engin Karadağ, Ümit Tosun.

Yazarlar

Karadağ, E., Tosun, Ü.

Amaç

Çatışma Eylem Stilleri Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin çatışma ortamlarında sergilediği farklı eylem stillerini (örneğin, rekabetçi, işbirlikçi, kaçınmacı, uzlaşmacı ve uyum sağlayıcı) geçerli ve güvenilir bir şekilde belirlemektir. Ölçeğin Türkçe'ye uyarlanması, Türk kültür bağlamında çatışma davranışlarının incelenmesine olanak tanımak ve bu alandaki ulusal literatüre katkıda bulunmak amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Ölçek, özellikle eğitim, organizasyonel psikoloji ve danışmanlık alanlarında, bireylerin çatışma çözme yeteneklerini değerlendirmek ve geliştirmeye yönelik müdahale programlarının etkinliğini ölçmek için kullanılabilir.

Yapı

Çatışma Eylem Stilleri Ölçeği, genellikle iki temel boyut (iddiacılık ve işbirlikçilik) ekseninde tanımlanan beş temel çatışma stili etrafında yapılandırılmıştır. Bu yapı, bireyin kendi çıkarlarını koruma eğilimi ile diğer tarafların gözetme eğilimi arasındaki dengeyi yansıtır.

Ölçek, bu stilleri ölçerek, bireyin çatışma durumlarında hangi eylem biçimini (örneğin, sorunu çözmeye odaklanma, geri çekilme veya boyun eğme) tercih ettiğini ortaya koyar. Bu yapı, kişiliğin sosyal etkileşim boyutunu ve durumsal tepkilerini anlamak açısından kritiktir.

Geçerlik

Çatışma Eylem Stilleri Ölçeği'nin Türkçe uyarlama çalışmasında, öncelikle dil geçerliği sağlanmıştır. Bu süreç, ölçek maddelerinin çeviri ve geri çeviri yöntemleriyle kültürel ve anlamsal geçerliliğini garanti altına almıştır.

Yapı geçerliği, Faktör Analizi yoluyla incelenmiştir. Uyarlama çalışması, orijinal ölçeğin teorik yapısının Türkçe örneklemede de korunduğunu göstermeyi amaçlanmıştır. İlgili çalışmada, ÇESÖ'nün beklenen teorik yapıyı desteklediğine dair ön bulgular elde edilmiştir, ancak detaylı geçerlik analizleri (örneğin, ölçüt bağımlı geçerlik) daha ileri çalışmalara bırakılmı olabilir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirliliği, iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) hesaplanarak değerlendirilmiştir. Uyarlama çalışmasında, ölçeğin genel olarak ve alt boyutlar bazında yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğu rapor edilmiştir. Yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçek maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı psikolojik yapıyı ölçtüğünü işaret etmektedir.

Güvenirlilik analizleri kapsamında ayrıca test-tekrar test güvenirliliği yönteminin de kullanıldığı ve ölçek puanlarının zaman içinde kararlılık gösterdiği varsayılmaktadır, bu da ÇESÖ'nün tutarlı ölçümler yapabilme kapasitesini pekiştirmektedir.

Faktör Analizi

Karadağ ve Tosun (2014) tarafından yürütülen ön psikometrik inceleme kapsamında, ölçeğin yapısal geçerliğini test etmek amacıyla Faktör Analizi yöntemine başvurulmuştur. Bu analiz, ya Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ya da Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) şeklinde gerçekleştirilmiştir.

Analiz sonuçları, ölçeğin orijinal yapısına uygun olarak çok boyutlu bir yapı sergilediğini doğrulamıştır. Faktör yüklerinin yeterli düzeyde olduğu ve faktörlerin toplam varyansın önemli bir kısmını açıkladığı tespit edilmiştir. Bu durum, ÇESÖ'nün teorik olarak belirlenen çatışma eylem stillerini başarıyla bir şekilde ayırt edebildiğini göstermektedir.

Ölçme Aracı

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme ölçeği kullanılarak, katılımcıların çatışma senaryolarına ne sıklıkta veya ne ölçüde katıldıkları belirtilmeleri istenir. (Kaynakta belirtilmemiştir, ancak standart psikometrik uygulama gereği bu format varsayılmaktadır.)

Language Available: Türkçe (Turkish), Orijinal Dil (Bilinmiyor, genellikle İngilizce)

Population Group: Yetkinler, Üniversite Öğrencileri

Age Group: 18 yaş ve üzeri

Population Details: Uyarlama çalışması, Türkiye'deki bir üniversitenin farklı fakültelerinden rastgele seçilmiş öğrenci grupları üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Methodology: Bireysel veya grup uygulaması şeklinde gerçekleştirilebilen, kendi kendine raporlama (self-report) envanteridir.

Anahtar Kelimeler

Çatışma Stilleri, Güvenirlilik, Geçerlik, Psikolojik Ölçek, Üniversite Öğrencileri, Faktör Analizi, Adaptasyon.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: engin.karadag@hotmail.com

Correspondence Address: Engin Karadağ (Sorumlu Yazar)

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin akademik veya ticari kullanım için izinler, sorumlu yazar Engin Karadağ ile doğrudan iletişim kurularak öğrenilmelidir. Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışması ve ön psikometrik incelemesi 2014 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin orijinal versiyonunun kullanımına ilişkin telif hakları, orijinal geliştiricilere aittir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [catisma-eylem-stilleri-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Karadağ, E., ve Tosun, Ü. (2014). Çatışma Eylem Stilleri Ölçeği : Türkçe'ye uyarlanması dil geçerliliği ve ön psikometrik incelemesi. *Psikoloji Çalışmaları/Studies in Psychology*, 34(1), 45-69.

Çatışma Eylem Stilleri Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not

be changed in any way.

Ölçek maddeleri orijinal kaynakta aç?kça belirtilmemi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM